

Служба за ревизију финансијског пословања

На основу члана 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 22/00) и члана 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 61/06) издајем

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2006. ГОДИНУ И ПОСТИЗБОРНОГ
ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА – ОПШТИ ИЗБОРИ 2006.
САВЕЗА НАЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД - МИЛОРАД ДОДИК**

Број: 03-07-6-467/08
Сарајево, 10. јули 2008. године

САДРЖАЈ:

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ	5
Предмет ревизије	5
Циљ ревизије	5
Обим ревизије	5
4. ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	6
5.1. НАЛАЗИ	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

- 1.1. Служба за ревизију финансијског пословања у Централној изборној комисији Босне и Херцеговине извршила је ревизију финансијских извјештаја за 2006. годину **Савеза независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик** и то: годишњег финансијског извјештаја за 2006. годину и финансијског извјештаја од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора одржаних у октобру 2006. године. Ревизија је испитивала примјену Закона о финансирању политичких странака и примјену члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, од стране СНСД.
- 1.2. Руководство странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање у складу са законима и прописима и успостављање ефикасног система интерних контрола. Наша одговорност је да изразимо мишљење на основу ревизије коју смо извршили.
- 1.3. Ревизију смо обавили у складу са ревизијским стандардима. Ови стандарди захтијевају да ревизију планирамо и извршимо на начин да прикупимо довољно доказа који нам, у разумној мјери, пружају гаранције да је странка поступала у складу са Законом о финансирању политичких странака и чланом 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.
- 1.4. Ревизија је на основу узорак испитивала значајне трансакције које потврђују износе у финансијским извјештајима, оцјену рачуноводствених начела приликом састављања финансијских извјештаја и поступање у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и чланом 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Утврдили смо да Савез независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик у извјештајном периоду није поступио у складу са одредбама члана 6., члана 8. став (1) и члана 11. став (3) Закона о финансирању политичких странака.

Према нашем мишљењу, осим наведеног, ревидирани финансијски извјештаји указују да је Савез независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик у 2006. години поступао у складу са Законом о финансирању политичких странака и чланом 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансијског пословања у Централној изборној комисији БиХ је извршила ревизију финансијских извјештаја Савеза независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик и то: годишњег финансијског извјештаја за 2006. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора одржаних у октобру 2006. године.

Ревизија је предузета у складу са чланом 14. став (1) Закона о финансирању политичких странака и чланом 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Због чињенице да се ревизија обавља провјерама на бази узорка и да постоје ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја Савез независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик је исказао укупне приходе у износу од 2.049.745,81 КМ, чија структура је дата у сљедећој табели:

Ред. бр.	Врста прихода	Износ у КМ	Учешће у ук.прих. %
1	Чланарина	4.090,00	0,20%
2	Прилози физичких лица	50.278,74	2,45%
3	Прилози правних лица	11.061,40	0,54%
4	Приходи од имовине	0,00	0,00%
5	Приходи од пр.лица	0,00	0,00%
6	Приходи од поклона	0,00	0,00%
7	Приходи из буџета	1.928.600,13	94,09%
	Остали приходи	55.715,54	2,72%
	Укупни приходи:	2.049.745,81	100,00%

У годишњем финансијском извјештају политичка странка је исказала укупне расходе у износу од 2.275.202,50 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Савез независних социјалдемократа. Скраћени назив странке је СНСД – Милорад Додик.

Политичка странка је регистрована 13.05.2002. године у Основном суду у Бањалуци, број уписа Рп-9/02.

Сједиште политичке странке је у Бањалуци, улица Петра Кочића бр. 5.

Лица овлаштена за заступање странке: Милорад Додик, председник,
Велимир Кунић, потпредседник,
Игор Радојичић, генерални секретар, и
Рајко Васић, секретар.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2006. годину је Зорица Михајлова.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2006. годину, организациону структуру СНСД чине:

- Главни одбор,
- 13 регионалних одбора, и
- 92 општинска одбора.

3. ОПИС РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије су годишњи финансијски извјештај за 2006. годину и постизборни финансијски извјештај – Општи избори 2006. године и то сљедећих организационих дијелова:

- Главни одбор СНСД Бања Лука,
- Градски одбор СНСД Бања Лука,
- Општински одбор СНСД Требиње, и
- Општински одбор СНСД Бијељина.

Циљ ревизије је да ревизору омогући да изрази мишљење о томе да ли је СНСД у извјештајном периоду поступао у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и поглављем 15. Изборног закона Босне и Херцеговине.

Обим ревизије финансијских извјештаја СНСД обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на приходе из буџета, прилоге физичких и правних лица и трошкове кампање.

4. ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ

Извршена је ревизија финансијских извјештаја СНСД за 2004. годину и издат Извјештај о ревизији са мишљењем, налазима и препорукама и достављен политичкој странци. На основу прегледа годишњег финансијског извјештаја ове политичке странке за 2005. годину издат је Извјештај о прегледу са мишљењем, налазима и препорукама.

Реализоване препоруке

Странка је у претходном периоду предузела одређене кораке како би успоставила што ефикасније пословање и одговарајуће контроле а с циљем поступања у складу са одредбама овог Закона. Странка је успоставила одговарајуће евиденције о уплатама прихода из буџета. У складу са препорукама СНСД је примао прилоге чија висина није прелазила осам просјечних нето плата у Босни и Херцеговини, односно поступио је у складу са одредбом члана 5. став (1) Закона.

Нереализоване препоруке

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2006. годину, утврђено је да политичка странка није испоштовала све препоруке које су дате у наведеним извјештајима јер поступа супротно одредбама члана 6., члана 8. став (1) и члана 11. став (3) Закона о финансирању политичких странака.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1. НАЛАЗИ

- а) На основу обављене ревизије утврђено је да СНСД није поступио у складу са одредбама члана 6. Закона о финансирању политичких странака.¹**

Главни одбор Савеза независних социјалдемократа - СНСД- Милорад Додик је у току 2006. године примио прилог у виду рачунарске опреме у вриједности од 500,00 КМ.

Обзиром да странка није овај прилог исказала на обрасцима годишњег финансијског извјештаја за 2006. годину, прекршене су одредбе члана 6. овог Закона.

- б) На основу обављене ревизије годишњег финансијског извјештаја утврђено је да је Савез независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик прекршио одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.²**

Кориштењем пословних просторија у власништву општина без плаћања странка поступа супротно одредбама члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Општински одбор СНСД Бијељина је на основу одлуке СО Бијељина у 2006. години користио без накнаде просторије Општине Бијељина, површине 77 m².

Поред одбора чији су извјештаји били предмет ревизије, слjedeћи одбори Савеза независних социјалдемократа – СНСД - Милорад Додик су користили просторије општинских органа управе и удружења:

- ОО СНСД Брод користи просторије Општине Брод без плаћања закупнине по основу Закључка Извршног одбора Општине Брод од 8.11.1999. године.
- ОО СНСД Пале има склопљен Уговор са Удружењем расељених лица Пале из којег је утврђено да овај општински одбор само има обавезу да измирује рачуне за комуналне услуге (електрична енергија, вода, телефон). Овим уговором није прописана обавеза плаћања закупнине.
- На основу Одлуке Начелника Општине Љубиње број: 02-374-21/05 од 18.02.2005. године, Општински одбор СНСД Љубиње је користио просторије ове општине без накнаде.
- Општински одбор СНСД Сански Мост користи просторије општине Сански Мост без плаћања закупнине а на основу Рјешења Начелника ове општине.
- Општински одбор СНСД Градачац користи без накнаде просторије Мјесне заједнице Срница Доња.³ Општински одбор СНСД Билећа користи просторије Општине Билећа.

¹ Ако укупан износ прилога једног правног или физичког лица премашује 100 КМ, та уплата мора да се унесе у финансијски извјештај у складу са чланом 11.

² Државни, ентитетски и кантонални органи, органи општинских и мјесних заједница, јавне институције, јавна предузећа, хуманитарне организације, предузећа која су по својој дјелатности искључиво непрофитна, вјерске заједнице, као и привредна удружења у којима уложени јавни капитал износи најмање 25% не могу да финансирају политичке странке.

³ Изјава ОО СНСД Градачац број: 01-2/07 од 04.02.2007. године.

с) Странка је прекршила члан 11. став (3) Закона о финансирању политичких странака.⁴

Обрасци финансијског извјештаја нису попуњени у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 61/06).

- Главни одбор странке је у годишњем финансијском извјештају исказао чланарину у износу од 450,00 КМ. На основу Одлуке о чланарини⁵ утврђено је да су чланови странке дали чланарину у износу од 36,00 КМ, док разлику од 414,00 КМ чине прилози три члана СНСД-а.

Према подацима исказаним у годишњем финансијском извјештају, Општински одбор СНСД Градишка је исказао приходе од чланарине у износу од 3.000,00 КМ. Увидом у појединачне спецификације, утврђено да од укупног износа на чланарине отпада 214,00 КМ док разлику од 2.786,00 КМ чине прилози 18 чланова странке.

Обзиром да се чланарином сматра само редовни износ који члан плаћа према одредбама статута странке, а да се сваки износ који прелази износ наведене чланарине сматра прилогом, СНСД је средства примљена од чланова странке која су већа од износа чланарине требао исказати на обрасцу прилога физичких лица.

- Општински одбор СНСД Требиње је у току 2006. године примио од три физичка лица донацију у виду рачунарске опреме у вриједности од 270,00 КМ. Ови прилози су требали бити исказани на обрасцу 3.е (неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу да плати) годишњег финансијског извјештаја.
- Странка није попунила образац позајмица, кредита и дугова у складу са одредбама члана 23. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака. Све обавезе Савеза независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик на дан 31.12.2006. године нису исказане у годишњем финансијском извјештају за 2006. годину. Увидом у пословне књиге утврђено је да нису исказане обавезе по основу бруто зарада и остале обавезе у укупном износу од 16.187,22 КМ.
- Савез независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик није исказао трансакцијски рачун број 555-010-00050686-51 у Новој банци а.д. Бијељина⁶. Путем овог рачуна ОО СНСД Рудо је током 2006. године примио средства из Буџета Општине Рудо у износу од 2.132,00 КМ, што странка није навела на обрасцу прихода из буџета.

Такође, утврђено је да странка није исказала приходе из Буџета Општине Кнежево у износу од 1.496,70 КМ и Општине Босански Петровац у износу од 3.257,32 КМ.

На основу дописа Општине Кнежево од 29.05.2008. године, утврђено је да су на захтјев ОО СНСД Кнежево са рачуна Општине плаћени рачуни добављачима „РАДЕКСКОМЕРЦ“ д.о.о. Кнежево у износу од 1.195,70 КМ, СТР „Лијешће“ Кнежево у износу од 151,00 КМ те

⁴ Политичка странка је обавезна да Централној изборној комисији Босне и Херцеговине подноси финансијске извјештаје на обрасцима које је одобрила Централна изборна комисија БиХ, а чији су садржај и форма прописани Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

⁵ Мјесечна чланарина је 1,00 КМ.

⁶ У одговору на Прелиминарни извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2006. годину и постизборног финансијског извјештаја - Општи избори 2006. СНСД је навео да је извршено затварање овог рачуна дана 27.05.2008. године (Рјешење банке бр. 010-2126/08 од 27.05.2008. г.)

је за потребе одбора из благајне исплаћено 150,00 КМ. Примајући средства на тај начин, странка је исказала мање укупне трошкове за износ од 1.496,70 КМ.

Према допису Општине Босански Петровац утврђено је да је Савез независних социјалдемократа – СНСД - Милорад Додик у току 2006. године примио средства из буџета ове општине у износу од 3.257,32 КМ. Средства су примљена на трансакцијски рачун број 183030-00002703-93 отворен код Уна банке д.д. Бихаћ који није исказан на обрасцу 1-1 годишњег финансијског извјештаја⁷.

- У структури осталих прихода исказана су и средства по основу поврата таксе за овјеру политичке странке за Изборе 2006. године у износу од 30.000,00 КМ. Обзиром да се не ради о приходима странке већ о поврату уплаћене таксе, ова средства нису требала бити исказана као приход. Сходно приходима, ни трошкови по основу таксе за овјеру нису требали бити исказани у годишњем финансијском извјештају.

Трошкови предизборне кампање

Савез независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик је поступио у складу са одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, односно у сврху изборне кампање је потрошио 588.893,66 КМ.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁸ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Савез независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик је у сврху изборне кампање могао да потроши 2.405.166,70 КМ.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Савезу независних социјалдемократа - СНСД - Милорад Додик да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да поступа у складу са одредбата члана 6., члана 8. став (1) и члана 11. став (3) Закона о финансирању политичких странака и то:*
 - *да у финансијском извјештају пријављује све прилоге правних и физичких лица изнад 100 КМ без обзира по ком основу их остварује,*
 - *да не прима прилоге који су забрањени овим законом, и*
 - *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

⁷ СНСД је уз одговор на Прелиминарни извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2006. годину и постизборног финансијског извјештаја - Општи избори 2006. доставио и обавијест Уна Банке од 05.06.2008. године о затварању трансакцијског рачуна путем којег је ОО СНСД Босански Петровац у 2006. години примио средства из Буџета Општине Босански Петровац.

⁸ Члан 15.10 став 2. прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

Итајући у виду кораке које је Савез независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик предузео на успостављају што ефикаснијег пословања и контроле над пословањем странке, а с циљет поступања у складу са одредбата овог Закона, препоручујемо страници да и даље настави на провођењу активности и то:

- *да устроји управљање готовином путем благајне и уведе обавезу вођења благајничких извјештаја на дневном нивоу уз обавезне прилоге (налог уплате и налог исплате; документа на основу којих се врше исплате путем благајне). Пословање благајне треба уредити тако да се разграниче дужности одобравања исплате, евидентирања и исплате готовине уз претходно дефинисање висине благајничког максимума⁹; и*
- *да успостави одговарајуће евиденције о уплатама чланарине и прилога чланова странке.*

Коментар

У остављеном року Савез независних социјалдемократа - СНСД – Милорад Додик је дописом обавијестио Централну изборну комисију Босне и Херцеговине да нема примједбе на Прелиминарни извјештај о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2006. годину и постизборног финансијског извјештаја – Општи избори 2006. Странка је у 2008. години извршила гашење трансакцијских рачуна путем којих су општински одбори Рудо и Босански Петровац примили средства из буџета општина Рудо и Босански Петровац у 2006. години. Обзиром да је странка доставила податке о трансакцијском рачуну Општинског одбора СНСД Босански Петровац и да исти није исказан на обрасцу годишњег финансијског извјештаја за 2006. годину, Служба за ревизију је неисказивање података о овом трансакцијском рачуну у форми налаза уградила у Извјештај о ревизији.

Захваљујемо се овлаштеној особи за подношење финансијских извјештаја и запосленим у Главном одбору Савеза независних социјалдемократа – СНСД – Милорад Додик у Бањалуци на доброј и коректној сарадњи током обављања ревизије финансијских извјештаја.

Хасида Гушић, шеф Службе

Сања Чабрило, ревизор

Анела Бурцовић-Капић, помоћник ревизора

⁹ Увидом у документацију Главног одбора СНСД чији су извјештаји били предмет ревизије утврђено је да се благајнички извјештаји сачињавају периодично.